

[Holstein.]

Venstreaktion paa dette Omraade, som var et ministerielt Programpunkt i Foraaret 1927, og hvorom den højtærede Statsminister under Finanslovbehandlingen for et Aar siden erklærede, at han lagde overordentlig stor Vægt paa at faa et Lovforslag gennemført desangaaende, og som tillige var et Hovednummer i Venstres Valgkampagne til Landstingsvalget i September — hele denne Venstreaktion er reduceret til en fuldkommen Nullitet.

Derfor sagde jeg for mit Vedkommende, at hvis man „fra anden Side“ virkelig skulde have Behændighed nok til at faa Venstre med til en saadan Ændring, vilde jeg ikke stemme imod Lovforslaget. Da jeg havde sovet en Nat paa Sagen, kom jeg igen til „anden Side“ og sagde: Jeg vil ikke nøjes med at afholde mig fra at stemme, men jeg er i saa Fald rede til at stemme for Lovforslaget; for selv om det formelt er en juridisk Uhyrlighed, en Kamel, som det er haardt at skulle sluge, vil jeg dog sige, at hvis jeg kunde opnaa at forandre en Tragødie, hvor sagesløse Arbejdere er den skæbneramte Syndebuk, til en Færce, hvor den højtærede Regering er den komiske Hovedfigur, saa yder jeg gerne min beskedne Skærv til et saadant filantropisk Forehavende.

Men det var selvfølgelig en Forudsætning, at Udtrykket „uberettiget“ overhovedet var et juridisk Udtryk. Jeg forstod det selvsagt saaledes — det vil enhver Jurist begribe —, at naar Udtrykket „utilbørligt“ rettes til „uberettiget“, saa menes dermed „retsstridigt“. Det skulde altsaa bare være en lempeligere Form, ellers kunde man lige saa godt lade „utilbørligt“ staa. (*Fraenkel*: Det kunde man ogsaa godt!). Men saa vilde jeg selvfølgelig stemme imod det ud fra mine Synspunkter.

Min Stilling er altsaa ganske afhængig af den Forklaring, som den højtærede Justitsminister giver paa de Spørgsmaal, jeg her har stillet. Jeg tror, at Spørgsmaalene er saa klart formulerede, at intet Medlem af Tinget, selv om han ikke er Jurist, kan være i Tvivl om, hvad jeg mener.

Det var den civile Del af dette Lovforslag. Jeg vender mig derefter til den strafferetlige Del, nemlig § 3. Der staaar følgende — jeg læser det med Ændringsforslagene —:

„Enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse — derunder Boykoting —, som tilsigter paa uberettiget Maade at begrænse den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde . . . . . er

ulovlig og paadrager foruden Erstatning for den Skade, nævnte Forfølgelse har tilføjet vedkommende, Bøder af indtil 100 000 Kr. eller simpelt Fængsel.“

Nu vil jeg for det første sige — det har jeg allerede fremhævet, da vi havde Regeringens oprindelige Lovforslag til Behandling, men det syntes det ærede Flertal ikke at bekymre sig om, det er jo ikke den juridiske Side af denne Sag, som interesserer Flertallet —, at en Art kan ikke være Subjekt i strafferetlig Forstand, en økonomisk Art kan ikke være Subjekt i strafferetlig Forstand, mere end en Gris af dansk Landrace kan det.

En Art, som tilsigter, er et ganske umuligt Begreb, en økonomisk Art kan ikke have til Hensigt. En økonomisk Art kan tilsigte i den Forstand, at den objektivt kan være egnet til, men den kan ikke tilsigte i subjektiv Forstand. Det kan altsaa ikke være Meningen. Der kan ikke staa, at enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse, som forsætlig — altsaa hvis man vil tage Hensigten i subjektiv Forstand — begrænser den enkeltes frie Adgang til o. s. v. Og det kan selvfølgelig heller ikke være Meningen, at enhver Art af økonomisk Forfølgelse, som er egnet til at begrænse den enkeltes frie Adgang o. s. v., skal straffes, man kan kun straffe Retssubjektet. Hvis der altsaa formelt skulde være en lille Smule Anstændighed og Mening i denne Lovparagraf, maatte der staa saadant noget som: Den, der ved enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse forsætlig begrænser den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, straffes saaledes og saaledes.

Nu forudsætter jeg, at der stod, hvad der ellers staaar i Straffeloven: Den, der gør det eller det — saaledes at det drejede sig om subjektive og menneskelige Væsener og ikke om en Art — for det vil da den højtærede Justitsminister give mig Medhold i, at det er en overmaade uheldig Bestemmelse formelt set. Men lad os gaa ind paa Realiteten og sige, at der stod: Den, som ved enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse tilsigter — saa er der jo kun Tale om at straffe Forsøget, for ellers maatte der staa: forsætlig gør det og det —, den, som ved enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse tilsigter, har til Hensigt uberettiget — nu tager jeg Ordet: uberettiget i Betydningen: retsstridigt, jeg vil altsaa et Øjeblik forudsætte, at det hele ikke er sindssvagt —, altsaa tilsigter retsstridigt at begrænse den enkeltes frie Adgang til Erhverv eller Arbejde, hans Hand-